Duwas ??koliklik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Duwas ??koliklik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20298

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

??koliklik kavram?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? olan Duwas ??koliklik Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? (DUWASTR), Tayfun Do?an ve F. D. Tel taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, i?kolikli?in iki temel bile?enini, yani **A??r? Çal??ma** ve **Kompulsif Çal??ma** alt boyutlar?n? ölçmektedir. 14 maddeden olu?an ve 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lan bu uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in Türkçe formunun psikometrik özellikleri, özellikle geçerlik ve güvenirlik de?erleri incelenmi? ve Türk kültürü ba?lam?nda kullan?ma uygun oldu?u gösterilmi?tir.

Anahtar Kelimeler

??koliklik, A??r? Çal??ma, Kompulsif Çal??ma, DUWASTR, Ölçek Uyarlamas?, Psikometri, Örgütsel Psikoloji.

Yazarlar

Tayfun Do?an, F. D. Tel.

Amaç

Duwas ??koliklik Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin i?kolik davran??lar?n? ve bu davran??lar?n alt?nda yatan kompulsif güdüleri bilimsel olarak ölçmektir. Ölçe?in Türkçe Formunun (DUWASTR) uyarlama çal??mas?n?n temel amac? ise, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerini Türk örnekleminde test etmek, yap?sal geçerli?ini incelemek ve güvenirli?ini sa?lamakt?r.

Bu uyarlama, çal??anlar?n i?e yönelik sa?l?ks?z tutumlar?n?n belirlenmesi ve i?kolikli?in potansiyel olumsuz sonuçlar?n?n ara?t?r?lmas? için güvenilir bir araç sunmay? hedeflemektedir. Ara?t?rma sonuçlar?, DUWASTR formunun Türkçe konu?an popülasyonlarda i?kolikli?i etkin bir ?ekilde ölçebilece?ini desteklemektedir.

Yap?

Duwas ??koliklik Ölçe?i, i?kolikli?i iki temel faktör alt?nda inceleyen 14 maddelik bir yap?d?r. Bu iki faktör, i?kolikli?in hem davran??sal hem de bili?sel/motivasyonel yönlerini temsil eder:

A??r? Çal??ma (8 Madde): Bireyin kendini sürekli olarak i?e adamas?, uzun saatler çal??mas? ve kendini tela? içinde hissetmesi gibi davran??sal bile?enleri ölçer.
Kompulsif Çal??ma (6 Madde): Bireyin içsel bir bask? veya zorunluluk hissiyle çal??maya itilmesi gibi bili?sel ve motivasyonel bile?enleri ölçer.

Bu iki faktör, i?kolikli?in yaln?zca çok çal??mak de?il, ayn? zamanda bu çal??may? kontrol

ARABPSYCHOLOGY.COM

edememe veya içsel bir bask? sonucu gerçekle?tirme durumunu yans?tt???n? göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlik çal??malar?, madde toplam korelasyonlar? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar? üzerinden de?erlendirilmi?tir.

Madde Toplam Korelasyonlar?:

"A??r? Çal??ma" alt boyutu için madde toplam korelasyonlar? **.39 ile .51** aras?nda de?i?en de?erlerde bulunmu?tur.
"Kompulsif Çal??ma" alt boyutu için ise **.30 ile .57** aras?nda de?i?en de?erler bulunmu?tur. Bu de?erler, maddelerin ilgili alt boyutu temsil etme gücünün yeterli oldu?unu göstermektedir.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) Sonuçlar?:

Uyarlama çal??mas?nda, tek faktörlü model ve iki faktörlü model kar??la?t?r?lm??t?r. ?ki faktörlü modelin uyum iyili?i indeksleri, tek faktörlü modele k?yasla daha iyi uyum gösterdi?ini ortaya koymu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach alfa) kullan?larak incelenmi?tir. Elde edilen de?erler, ölçe?in tutarl? ölçümler yapabildi?ini göstermektedir.

Ölçe?in Bütünü ?çin ?ç Tutarl?k: Ölçe?in tamam? için **Cronbach alfa** katsay?s? **.85** olarak bulunmu?tur.
Alt Boyutlar ?çin ?ç Tutarl?k:

"A??r? Çal??ma" alt boyutu için iç tutarl?k katsay?s? **.76** olarak bulunmu?tur.
"Kompulsif Çal??ma" alt boyutu için iç tutarl?k katsay?s? **.74** olarak bulunmu?tur.

Bu katsay?lar, psikometrik standartlara göre kabul edilebilir düzeyde olup, ölçe?in alt boyutlar?n?n da yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini de?erlendirmek amac?yla uygulanan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen iki faktörlü yap?s?n? desteklemektedir.

Tek faktörlü model için elde edilen uyum iyili?i indeksleri: .

?ki faktörlü model için elde edilen uyum iyili?i indeksleri: .

ARABPSYCHOLOGY.COM

DFA sonuçlar?, özellikle χ^2/sd oran?n?n dü?üklü?ü ve CFI, GFI, IFI de?erlerinin .90 civar?nda olmas? ile RMSEA de?erinin .080 olmas?, iki faktörlü modelin veri ile daha iyi uyum sa?lad???n? ve ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türkçe formda korundu?unu kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: 14 maddelik, iki alt boyutlu öz bildirim ölçe?i.

Derecelendirme: 5'li Likert tipi (1-Hiç uygun de?il, 5-Tamamen uygun).

Mevcut Dil: Türkçe (DUWASTR).

Popülasyon Grubu: Çal??an yeti?kinler (Çal??ma, genel olarak çal??an popülasyon üzerinde yap?lm??t?r).

Ya? Grubu: Belirtilmemi?tir (Yeti?kin popülasyon oldu?u varsay?lmaktad?r).

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?nlanm??t?r, bu da örneklemin büyük olas?l?kla üniversite veya e?itim sektöründen çal??anlar? içerdi?ini dü?ündürmektedir.

Test Metodolojisi: Psikometrik do?rulama çal??mas? (Geçerlik ve Güvenirlik Analizi).

Anahtar Kelimeler

Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Uyum ?ndeksleri, Psikolojik Ölçek, ?? Stresi, Çal??ma Ba??ml?l???.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Tayfun Do?an

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: tayfun@tayfundogan.net

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? (DUWASTR), 2011 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve ticari

ARABPSYCHOLOGY.COM

ücretlendirme hakk?nda kesin bilgi için sorumlu yazar Tayfun Do?an ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki adresten indirilebilir: duwas-iskoliklik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Do?an, T. ve Tel, F. D. (2011). Duwas ??koliklik Ölçe?i Türkçe Formunun (DUWASTR) Geçerlik ve Güvenirli?inin ?ncelenmesi. *Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *11*(1), 61-69.

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: efdergi.ibu.edu.tr

Duwas ??koliklik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ölçek 2 alt boyutta toplam 14 maddeden olu?maktad?r:

A??r? Çal??ma (8 Madde): Tela? içinde ve zamana kar?? yar??an biri olarak görünürüm.
Kompulsif Çal??ma (6 Madde): Genellikle içimde beni çok çal??maya iten bir ?eyler oldu?unu hissediyorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM